

บทที่ ๔

ความหมายที่ได้จากลักษณะทางเสียงของคำลงท้ายในภาษาเชียงใหม่

ในบทที่ ๓ ได้กล่าวถึงลักษณะทางเสียงของคำลงท้ายว่าประกอบด้วยระบบ ๓ ระบบ คือ ระบบที่เกี่ยวกับระดับความสูงต่ำของเสียง ระบบความสั้นยาวของพยางค์ และระบบการลงท้ายพยางค์ และได้แสดงให้เห็นว่าคำลงท้ายในภาษาเชียงใหม่สามารถจัดประเภทตามลักษณะทางเสียง ๓ ระบบ ได้เป็น ๑๓ ประเภท เมื่อพิจารณาต่อไปแล้วจะเห็นว่า คำลงท้าย ซึ่งประกอบด้วยลักษณะทางเสียงดังกล่าวนี้ ให้ความหมายที่บ่งชี้ท่าหรือความรู้สึกของผู้พูดทั้งสิ้น ในบทนี้ผู้วิจัยจะศึกษาว่า ลักษณะทางเสียงทั้ง ๓ ระบบนั้น แสดงความหมายอย่างไร

๔.๑ ความหมายที่ได้จากระดับความสูงต่ำของเสียง

คำลงท้ายทั้ง ๑๓ ประเภทในบทที่ ๓ นั้น ถ้าพิจารณาในเรื่องระดับความสูงต่ำของเสียงว่า แสดงความหมายอย่างไร ก็จะได้ลักษณะดังต่อไปนี้

๔.๑.๑ คำลงท้ายประเภท เสียงกลางระดับ

คำลงท้ายประเภทที่มีระดับเสียง เป็นเสียงกลางระดับ ซึ่งปรากฏในโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๗ และแบบที่ ๘ นั้น ตามข้อมูลแสดงเจตนาของผู้พูดว่า ผู้พูดต้องการบอกข้อมูลให้ผู้ฟังรับรู้ ซึ่งอาจจะเป็นการบอกข้อมูลโดยการสั่ง ขอร้อง หรือบอกความขัดแย้งก็ได้ ตัวอย่างเช่น

/lɔːm-/ [ลอ] "โง่งนะ"
pa:k² - ka:¹ wa:ŋ yu:² bon toʔ⁵ han⁴ lɔːm-
ปากกา วาง อยู่ บน โต๊ะ นั้น โง่งนะ

/lɔːm˨˩/ [ลอ] "นี่นา"

naŋ¹-sɨː¹ lem⁴ niː⁵ pən³ yaŋ bɔː² day⁴ ʔaːn² lɔːm˨˩

หนังสือ เล่ม นี้ ฉัน ยัง ไม่ได้ อ่าน นี่นา

๔.๑.๒ คำลงท้ายประเภทเสียงต่ำระดับ

คำลงท้ายประเภทที่มีระดับเสียง เป็น เสียงต่ำระดับ ซึ่งปรากฏใน โครงสร้างพยางค์แบบที่ ๑, ๒ และ ๓ นั้น ตามข้อมูลแสดงความหมายในการบอกเจตนา ของผู้พูด โดยอาจมีความแตกต่างกันใน ๒ ลักษณะ คือ

๔.๑.๒.๑ แสดงเจตนาของผู้พูดว่า ผู้พูดมีความตั้งใจจริงที่จะกระทำ อากาโรย่างใดอย่างหนึ่ง หรือบอกข้อเท็จจริงแก่ผู้ฟัง และต้องการให้ผู้ฟังเชื่อ เช่นนั้น ตัวอย่าง เช่น

/kaːi˨˩/ [ก่า] "ฮึ"

ก. wan niː⁵ caʔ² pay duː naŋ¹ kwː²

วันนี้ จะ ไป ดู หนังสือ หรือเปล่า

ข. pay kaːi˨˩

ไป ฮึ

/naːi˨˩/ [หน้า] "น่า"

kam deːw kwː² maː naːi˨˩

เดี๋ยว ก็ มา น่า

๔.๑.๒.๒ แสดงเจตนาของผู้พูดว่า ผู้พูดมีความตั้งใจจริงที่จะให้ผู้ฟัง ปฏิบัติตามในสิ่งที่ผู้พูดต้องการ ตัวอย่าง เช่น

/lɛ̌˥˩/ [แหละ] "ล"

ma: te:ŋ² tua¹ wə:y wə:y khaw⁴ lɛ̌˥˩
 มา แต่ง ตัว เร็ว เร็ว เข้า ล

/kǎ˥˩/ [กะ] "ส"

kin¹ khaw⁴ to:y kan¹ kə:n² kǎ˥˩
 กิน ข้าว ด้วย กัน ก่อน ส

๔.๑.๓ คำลงท้ายประเภทเสียงสูงระดับ

คำลงท้ายประเภทที่มีระดับเสียง เป็นเสียงสูงระดับ ซึ่งปรากฏใน
 โครงสร้างพยางค์แบบที่ ๔, ๕ และ ๖ นั้น ตามข้อมูลแสดงความหมายใน ๒ ลักษณะ คือ

๔.๑.๓.๑ แสดงความประหลาดใจ โดยที่ผู้พูดมีความขัดแย้งกับตัว
 ผู้พูดเอง หรือมีความขัดแย้งกับผู้ฟังมาก่อนหน้านั้นแล้ว แล้วแสดงความขัดแย้งออกมาใน ๒
 ลักษณะ คือ

ก. แสดงความประหลาดใจเท่านั้น ตัวอย่างเช่น

/ʔǎ˥˩/ [อ๊ะ] "เท่านั้นเอง"

hə:ŋ⁵ sa-mut¹ ni: ⁵ mi: naŋ¹ sɨ: nə:y⁴ de:w ʔǎ˥˩
 ห้อง สมุด นี้ มี หนังสือ นิด เดียว เท่านั้นเอง

/ʔǐ˥˩/ [อี] "เรื้อ"

khaw ca? ² pay kap¹ haw ʔǐ˥˩
 เขา จะ ไป กับ เรา เรื้อ

ข. แสดงความประหลาดใจและไม่เห็นด้วยกับการกระทำ

ของผู้ฟัง ตัวอย่างเช่น

/nia^h/ [เนียะ] "อย่างนั้นะหรือ"

nan¹-si:¹ ni:⁵ ca?² hi:⁴ pen³ kam¹ way⁴ nia^h.

หนังสือ นี้ จะ ให้ ฉัน ถือ ไว้ อย่างนั้นะหรือ

/?ia^h/ [เอียะ] "อย่างนั้นะหรือ"

ca?² pay hon-hian te:^η² tua¹ ?ia^h.

จะ ไป โรงเรียน แต่ง ตัว อย่างนั้นะหรือ

๔.๑.๓.๒ แสดงการคาดคะเน ซึ่งผู้พูดคาดคะเนด้วยความมั่นใจว่า

เหตุการณ์จะเป็นเช่นนั้น ตัวอย่างเช่น

/ka:^h-/ [ก้า] "กระมัง"

g..pen³ khian¹ cot¹-ma:^y¹ pay bo:k² khaw¹ cat⁵ mə:n la?⁵

ฉัน เขียน จดหมาย ไป บอก เขา ตั้ง นาน แล้ว

x. khaw¹ bo:² day⁴ hap⁵ ka:^h-

เขา ไม่ ได้ รับ กระมัง

๔.๑.๔ คำลงท้ายประเภทเสียงต่ำ-ขึ้น

คำลงท้ายประเภทที่มีระดับเสียงเป็นเสียงต่ำ-ขึ้น ซึ่งปรากฏในโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๑๒ นั้น ตามข้อมูลแสดงความประหลาดใจของผู้พูดเช่นเดียวกับคำลงท้ายประเภทเสียงสูงระดับ เพราะเสียงต่ำ-ขึ้น และเสียงสูงระดับ มีลักษณะทางเสียงที่คล้ายคลึงกันคือ เมื่อออกเสียงระดับเสียงจะสิ้นสุดลงด้วยเสียงสูง เช่นเดียวกัน จึงแสดงความหมายออกไปในทำนองเดียวกัน คำลงท้ายประเภทเสียงต่ำ-ขึ้น นี้ มีเพียงคำเดียว คือ /lɔ^h/ ซึ่งระดับเสียงต่ำขึ้นของคำนี้ เป็นการแสดงความประหลาดใจของผู้พูด เพราะข้อมูลที่ได้รับมาไม่ตรงกับข้อมูลเดิมที่ผู้พูดมีอยู่ ตัวอย่างประโยค

/lɔ̌^{vr}/ [ลอะ] "นี่นะ"

pən³ bɔː² sɔːp³ lian⁵ meːw lɔ̌^{vr}

ฉัน ไม่ ชอบ เลี้ยง แมว นี่นะ

๔.๑.๕ คำลงท้ายประเภทเสียงต่ำ-ตก

คำลงท้ายประเภทที่มีระดับเสียง เป็นเสียงต่ำ-ตก ซึ่งปรากฏในโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๔, ๑๐ และ ๑๑ นั้น ตามข้อมูลแสดง เจตนาหรือความตั้งใจจริงของผู้พูด ใน ๒ ลักษณะ คือ

๔.๑.๕.๑ แสดงความตั้งใจจริงของผู้พูดที่จะกระทำอาการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือบอกข้อมูลแก่ผู้ฟัง และต้องการให้ผู้ฟัง เชื่อ เช่นนั้น ตัวอย่าง เช่น

/nəw^{vlf}/ [เน่อว] "นะ"

pən³ bɔː² day⁴ ?aw pay nəw^{vlf}

ฉัน ไม่ ได้ เอา ไป นะ

/lɔː^{lf}/ [ล่อ] "นี่นา"

pən³ bɔː² day⁴ ?uː⁵ lɔː^{lf}

ฉัน ไม่ ได้ พูด นี่นา

๔.๑.๕.๒ แสดงความตั้งใจจริงของผู้พูดว่า ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟัง ปฏิบัติตามในสิ่งที่ผู้พูดต้องการ ตัวอย่าง เช่น

/nəː^{lf}/ [เน่อ] "นะ"

lɔː yuː² tɪː⁵ niː³ nəː^{lf}

รอ อยู่ ที่ นี้ นะ

/le:¹lf-/ [แล้] "สี่"

kɪn¹ le:¹lf- ... de:w yen mot¹

กิน สี่ ... เดียว เย็น หมด

๔.๑.๖ คำลงท้ายประเภทเสียงสูง-ตก

คำลงท้ายประเภทที่มีระดับเสียง เป็นเสียงสูง-ตก ซึ่งปรากฏในโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๑๓ นั้น เป็นคำลงท้ายที่ไม่แสดงเจตนาใด ๆ ของผู้พูด นอกจากใช้ในการแสดงความสุภาพของผู้พูดเท่านั้น จะเป็นคำลงท้ายที่ปรากฏในตำแหน่งท้ายสุดเมื่อปรากฏร่วมกับคำลงท้ายอื่น ๆ คำลงท้ายประเภทนี้มีเพียง ๑ คำ คือ

/caw^hf-/ [แจ้] "คะ, ค่ะ"

pay nay¹ ma: caw^hf-

ไป โหน มา คะ

pay ka:t² ma: caw^hf-

ไป ตลาด มา ค่ะ

๔.๒ ความหมายที่ได้จากลักษณะความสั้นยาวของพยางค์

นอกจากระดับความสูงต่ำของเสียงจะแสดงความหมายแล้ว ความสั้นยาวของพยางค์ก็แสดงความหมายบางชนิด ดังต่อไปนี้

๔.๒.๑ พยางค์ที่มีเสียงยาว ตามข้อมูลคำลงท้ายที่เป็นพยางค์ที่มีเสียงยาว จะแสดงความรู้สึกของผู้พูดว่า มีความเชื่อมั่นในเหตุการณ์ หรือข้อมูลที่ให้แก่ผู้ฟังว่า เหตุการณ์หรือข้อมลนั้นถูกต้องแน่นอน ตัวอย่างเช่น

/na:¹-/ [หน้า] "นำ"

kam de:w kw:² ma: na:¹-

เดียว ก็ มา นำ

/lɔːɪf-/ [ล่อ] "นี่นา"

pen³ bɔː² day⁴ ʔin lɔːɪf-

ฉัน ไม่ ได้ ยิน นี่นา

๔.๒.๒ พยางค์ที่มีเสียงสั้น คำลงท้ายที่เป็นพยางค์ที่มีเสียงสั้น จะใช้เน้นความรู้สึกของผู้พูดที่ต้องการให้ผู้ฟังเห็นว่า ข้อความนั้นมีความสำคัญ หรือใช้แสดงความรู้สึกไม่พอใจของผู้พูด เพราะเสียงสั้นจะทวน ไม่น่าฟัง หรือแสดงการเร่งรัดให้ผู้ฟังตัดสินใจเร็วขึ้น ตัวอย่างประโยค

๔.๒.๒.๑ แสดงความรู้สึกของผู้พูดว่า ผู้พูดต้องการเน้นความรู้สึกที่ต้องการให้ผู้ฟังเห็นว่า ข้อความนั้นมีความสำคัญ เช่น

/ʔi[˥]ɪf-/ [อี้] "เรอะ"

khaw¹ ca² pay kap¹ haw ʔi[˥]ɪf-

เขา จะ ไป กับ เรา เรอะ

/kɔn[˥]ɪ-/ [ก้อน] "เชียว"

sɔ̄a⁴ na:w¹ tua¹ ni:⁵ taŋ⁵ sɔːŋ¹ lɔːy⁵ pa:y¹ kɔn[˥]ɪ-

เลือกกันหนาว ตัว นี้ ตั้ง สอง ร้อย กว่า เชียว

๔.๒.๒.๒ แสดงการเร่งรัด เช่น

/tə[˥]h-/ [เตอะ] "เถอะ"

pay tə[˥]h ... lot⁵ maː lɛ:w⁵

ไป เถอะ ... รถ มา แล้ว

/lɛ[˥]ɪ-/ [แล๊ะ] "สิ"

kɪn¹ lɛ[˥]ɪ ... de:w yen mot¹

กิน สิ ... เดี่ยว เย็น หมด

๔.๒.๒.๓ แสดงความรู้สึกไม่พอใจของผู้พูด เช่น

/nia^{๖1}/ [เหนียะ] "อย่างนั้นะหรือ"

naŋ¹-sɨ¹ ni:⁵ hɨ: pən³ kam¹ way⁵ nia^{๖1}

หนังสือ นี้ ให้ ฉัน ถือ ไว้ อย่างนั้นะหรือ

/lo^{๖r}/ [ลอะ] "นี่นะ"

pən³ bə:² day⁴ ?aw pay lo^{๖r}

ฉัน ไม่ ได้ เอา ไป นี่นะ

๔.๓ ความหมายที่ได้จากลักษณะเส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์

นอกจากระดับความสูงต่ำของ เสียงและความสั้นยาวของพยางค์ จะแสดงความหมายแล้ว ลักษณะของ เส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์ก็แสดงความหมายดังต่อไปนี้

๔.๓.๑ คำลงท้ายประเภทที่มีการลงท้ายพยางค์ด้วยการปิด เส้นเสียง คำลงท้ายประเภทที่มีการลงท้ายพยางค์ด้วยการปิด เส้นเสียงนี้ จะแสดงความหมายลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือทั้ง ๒ ลักษณะ คือ

๔.๓.๑.๑ แสดงเจตนาของผู้พูดว่า ผู้พูดต้องการแสดงการสิ้นสุดของข้อความหมายความว่า ผู้พูดไม่ต้องการข้อโต้แย้งใด ๆ จากผู้ฟัง ตัวอย่าง เช่น

/ka^{๖1}/ [กะ] "ล"

te:w ma: ta:ŋ phe:⁵ ka^{๖1}

เดิน มา ทาง นี้ ล

/la^{๖h}/ [ละ] "แล้วละ"

sɨa⁴ put¹ la^{๖h}

เสีย ขาด แล้วละ

๔.๓.๑.๒ แสดงความไม่สุภาพของผู้พูด ตัวอย่างเช่น

/ba^{๗1}/ [บ๊ะ] "หว่าะ"bo:² day⁴ k'in ba^{๗1}.ไม่ ได้ ยิน หว่าะ/le^{๗1}/ [แหละ] "ล"ma: te:ŋ² tua¹ wəy wəy le^{๗1}.มา แต่ง ตัว เร็ว เร็ว ล

๔.๓.๒ คำลงท้ายประเภทที่มีการลงท้ายพยางค์ด้วยการเปิดเส้นเสียง คำลงท้ายประเภทที่มีการลงท้ายพยางค์ด้วยการเปิดเส้นเสียงนี้ จะแสดงความหมายลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือทั้ง ๒ ลักษณะ คือ

๔.๓.๒.๑ แสดงเจตนาของผู้พูดว่า ผู้พูดต้องการแสดงความไม่สิ้นสุดของข้อความ หมายความว่า ผู้พูดต้องการแสดงว่าข้อความที่ผู้พูดพูดนั้นยังไม่จบ อาจจะมีข้อความอื่นตามมาอีกได้ ตัวอย่างเช่น

/wa:h-/ [ว้า] "เรื้อ"

khaw¹ ca?² pay kap¹ haw wa:h-

เขา จะ ไป กับ เรา เรื้อ

/na:m-/ [นา] "นะ"

kam¹ di: di: na:m-

ถือ ตี ตี นะ

๔.๓.๒.๒ แสดงความสุภาพของผู้พูด ตัวอย่างเช่น

/tɛ:h-/ [เตื่อ] " เตื่อ "

pay tɛ:h- ... bo:² to:ŋ⁵ huan²

ไป เตื่อ ... ไม่ ต้อง เป็นห่วง

/lɔ:m-/ [ลอ] " ลู "

pay phɔ:² lɔ:m- ... phay¹ ma:

ไป ลู ชิ ... ใคร มา

จากการศึกษาดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ลักษณะทางเสียงทั้ง ๓ ระบบ ของ คำลงท้าย อันได้แก่ ระดับความสูงต่ำของเสียง ความสั้นยาวของพยางค์ และลักษณะของ เส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์นั้น จะแสดงความหมายที่บอกที่ท่าหรือบอกเจตนาของผู้พูด ทั้งสิ้น ตารางต่อไปนี้จะใช้อธิบายความหมายของคำที่เป็นลักษณะทางเสียงดังนี้

ลักษณะทางเสียงของคำลงท้าย			ความหมายที่ได้จากลักษณะทางเสียง
ระดับความสูงต่ำของเสียง	ความสั้นยาวของพยางค์	ลักษณะของเส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์	
กลางระดับ			ผู้พูดต้องการบอกข้อมูลให้ผู้ฟังรับรู้ ซึ่งอาจจะเป็นการบอกข้อมูลโดยการสั่ง ขอร้อง หรือบอกความขัดแย้งก็ได้
ต่ำระดับ และต่ำ-ตก			แสดงความตั้งใจจริงของผู้พูดใน ๒ ลักษณะ คือ ๑. ผู้พูดมีความตั้งใจจริงที่จะกระทำอาการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือบอกข้อเท็จจริงแก่ผู้ฟังโดยต้องการให้ผู้ฟังเชื่อเช่นนั้น ๒. ผู้พูดมีความตั้งใจจริงที่จะให้ผู้ฟังปฏิบัติตามในสิ่งที่ผู้พูดต้องการ

ลักษณะทางเสียงของคำลงท้าย			ความหมายที่ได้จากลักษณะทางเสียง
ระดับความสูงต่ำของเสียง	ความสั้นยาวของพยางค์	ลักษณะของเส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์	
สูงระดับ และต่ำ-ขึ้น			<p>แสดงความหมาย ๓ ลักษณะ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. แสดงความประหลาดใจของผู้พูดเพียงอย่างเดียว ๒. แสดงความประหลาดใจและไม่เห็นด้วยกับการกระทำของผู้ฟัง ๓. แสดงการคาดคะเนว่าเหตุการณ์จะเป็นไปเช่นนั้น
สูง-ตก	เสียงยาว		<p>แสดงความสุภาพของผู้พูด</p> <p>ผู้พูดมีความเชื่อมั่นในเหตุการณ์หรือข้อมูลว่าเหตุการณ์หรือข้อมูลนั้นถูกต้องแน่นอน</p>
	เสียงสั้น		<p>แสดงความรู้สึกของผู้พูด ๓ ลักษณะ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เน้นความรู้สึกของผู้พูดที่ต้องการให้ผู้ฟังเห็นว่าข้อความที่ผู้พูดกล่าวมีความสำคัญ ๒. ความไม่พอใจของผู้พูด ๓. เร่งรัดให้ผู้ฟังตัดสินใจเร็วขึ้น
		เปิดเส้นเสียง	<p>แสดงความหมายได้ ๒ ลักษณะ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. แสดงการไม่สิ้นสุดข้อความ ผู้พูดมีความคิดที่จะกล่าวข้อความอื่น ๆ ตามมาอีก ๒. แสดงความสุภาพของผู้พูด
		ปิดเส้นเสียง	<p>แสดงความหมายได้ ๒ ลักษณะ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. แสดงการสิ้นสุดข้อความ ไม่ต้องการข้อโต้แย้งใด ๆ จากผู้ฟัง ๒. แสดงความไม่สุภาพของผู้พูด

๔.๔ ความหมายของค่าลงท้ายที่ได้จากลักษณะทางเสียง

เมื่อได้ศึกษาถึงความหมายที่ได้จากลักษณะทางเสียงแต่ละระบบ ทั้ง ๓ ระบบแล้ว ผู้วิจัยก็ได้ศึกษาว่า ถ้านำเอาลักษณะทางเสียงทั้ง ๓ ระบบ มาประกอบกันแล้ว ค่าลงท้ายแต่ละค่าจะบ่งความหมายอะไร โดยจะแสดงรายการของแต่ละค่าลงในตารางดังต่อไปนี้

รายการคำ	ความสั้นยาวของพยางค์		ระดับความสูงต่ำของเสียง						การลงท้ายพยางค์	
	เสียงสั้น	เสียงยาว	กลางระดับ	ต่ำระดับ	ต่ำ-ตก	ต่ำ-ขึ้น	สูงระดับ	สูง-ตก	ปิดเส้นเสียง	เปิดเส้นเสียง
๑. ba-ya ^๑ l.	เน้น			ตั้งใจจริง						สิ้นสุดข้อความ
๒. ba ^๑ l.	ไม่พอใจ			"						ไม่สุภาพ
๓. ka ^๑ l.	เน้น			"						สิ้นสุดข้อความ
๔. lɛ ^๑ l.	เร่งรัด			"						ไม่สุภาพ
๕. na ^๑ l.	เน้น			"						สิ้นสุดข้อความ
๖. nla ^๑ l.	ไม่พอใจ			"						ไม่สุภาพ
๗. wa ^๑ l.	เน้น			"						"
๘. wa ^๑ l.	ไม่พอใจ			"						"
๙. ?la ^๑ l.	"			"						"
๑๐. kon ^๑ l-	เน้น			"						สุภาพ
๑๑. ka ^๑ l-		เชื่อมั่น		"						"
๑๒. na ^๑ l-		"		"						"
๑๓. kw ^๑ h.	เน้น							ประหลาดใจ		สิ้นสุดข้อความ
๑๔. khap ^๑ h.	"							-		-

รายการคำ	ความสั้นยาวของพยางค์		ระดับความสูงต่ำของเสียง						การลงท้ายพยางค์	
	เสียงสั้น	เสียงยาว	กลางระดับ	ต่ำระดับ	ต่ำ-ตก	ต่ำ-ขึ้น	สูงระดับ	สูง-ตก	ปิดเส้นเสียง	เปิดเส้นเสียง
๑๕. la ^h .	เน้น						ประหลาดใจ		สิ้นสุดข้อความ	
๑๖. la ^h .	"						"		"	
๑๗. na ^h .	"						-		"	
๑๘. no ^h .	"						-		"	
๑๙. nia ^h .	ไม่พอใจ						ไม่เห็นด้วย		ไม่สุภาพ	
๒๐. to ^h .	เร่งรัด						"		สิ้นสุดข้อความ	
๒๑. wa ^h .	ไม่พอใจ						-		ไม่สุภาพ	
๒๒. ?a ^h .	เน้น						ประหลาดใจ		สิ้นสุดข้อความ	
๒๓. ?i ^h .	"						"		"	
๒๔. ?la ^h .	ไม่พอใจ						ไม่เห็นด้วย		ไม่สุภาพ	
๒๕. pun ^h -	เน้น						-			สุภาพ
๒๖. ka:h-		เชื่อมัน					คาดคะเน			"
๒๗. ka:lf-		เชื่อมัน					คาดคะเน			"

รายการคำ	ความสั้นยาวของพยางค์		ระดับความสูงต่ำของเสียง					การลงท้ายพยางค์		
	เสียงสั้น	เสียงยาว	กลางระดับ	ต่ำระดับ	ต่ำ-ตก	ต่ำ-ขึ้น	สูงระดับ	สูง-ตก	ปิดเส้นเสียง	เปิดเส้นเสียง
๒๘. lo:h-		เชื่อมัน							ประหลาดใจ	สุภาพ
๒๙. te:h-		"							ไม่เห็นด้วย	"
๓๐. wa:h-		"							ประหลาดใจ	"
๓๑. kam ^u m-	เน้น		บอกข้อมูล							"
๓๒. lo:m-		เชื่อมัน	"							"
๓๓. lo:m-		"	"							"
๓๔. lo:m-		"	"							"
๓๕. na:m-		"	"							"
๓๖. ?i ^u lf-	เน้น				ตั้งใจจริง					สิ้นสุดข้อความ
๓๗. ?a ^u lf-	"				"					"
๓๘. həy ^u lf-	"				"					สุภาพ
๓๙. nəw ^u lf-	"				"					"

รายการคำ	ความสั้นยาวของพยางค์		ระดับความสูงต่ำของเสียง						การลงท้ายพยางค์	
	เสียงสั้น	เสียงยาว	กลางระดับ	ต่ำระดับ	ต่ำ-ตก	ต่ำ-ขึ้น	สูงระดับ	สูง-ตก	ปิดเส้นเสียง	เปิดเส้นเสียง
๔๐. way ^u lf-	ไม่พอใจ			.	ตั้งใจจริง					ไม่สัมผัสข้อความ
๔๑. woy ^u lf-	"				"					"
๔๒. ka:l ^u lf-		เชื่อมั่น			"					สุภาพ
๔๓. lɛ:l ^u lf-		"			"					"
๔๔. lo:l ^u lf-		"			"					"
๔๕. ne:l ^u lf-		"			"					"
๔๖. no:l ^u lf-		"			"					"
๔๗. nia:l ^u lf-		"			"					"
๔๘. ʔia:l ^u lf-		"			"					"
๔๙. lo ^u r.	ไม่พอใจ					ไม่เห็นด้วย			ไม่สุภาพ	
๕๐. caw ^u hf-	เน้น							สุภาพ		สุภาพ

ความหมายที่ได้จากลักษณะทางเสียงทั้ง ๓ ระบบ มีดังต่อไปนี้

๕.๔.๑ ตั้งแต่คำที่ ๑ - ๘ คือ

๑)	/ba-ya ^{๖1} /	[บะ-ยะ]	"ต่างหาก"
๒)	/ba ^{๖1} /	[บ๊ะ]	"หว่า"
๓)	/ka ^{๖1} /	[กะ]	"สิ"
๔)	/le ^{๖1} /	[เหละ]	"สิ"
๕)	/na ^{๖1} /	[นะ]	"นะ"
๖)	/nia ^{๖1} /	[เหนียะ]	"อย่างนั้นะหรือ"
๗)	/wa ^{๖1} /	[หว่า]	"เรอะ"
๘)	/wa ^{๖1} /	[หว่า]	"ทรอก"
๙)	/ʔia ^{๖1} /	[เอี้ยะ]	"อย่างนั้นะหรือ"

ทั้ง ๘ คำนี้เป็นคำลงท้ายที่ปรากฏในลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๑ คือ CV^{๖1} ลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบนี้อธิบายได้ว่า ระดับเสียงต่ำ จะแสดงความหมายในการบอกความตั้งใจจริงของผู้พูด ลักษณะของพยางค์ที่เป็น เสียงสั้นจะบอกการเน้นและความไม่พอใจ ส่วนลักษณะการปิดเส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์นั้น จะแสดงการสิ้นสุดข้อความ คือ ผู้พูดไม่ต้องการข้อโต้แย้งใด ๆ จากผู้ฟัง ซึ่งอาจแสดงออกมาในลักษณะที่แสดงความไม่สุภาพด้วยก็ได้

๕.๔.๒ คำที่ ๑๐ คือ /kɔŋ^{๖1-}/ เป็นคำลงท้ายเพียงคำเดียวที่ปรากฏในโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๒ คือ CV^{๖1-} ลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบนี้อธิบายได้ว่า ระดับเสียงต่ำจะแสดงความหมายในการบอกความตั้งใจจริงของผู้พูด ลักษณะของพยางค์ที่เป็น เสียงสั้นจะบอกการเน้น ส่วนลักษณะการเปิดเส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์นั้น จะแสดงความสุภาพของผู้พูด

๕.๔.๓ คำที่ ๑๑ และคำที่ ๑๒ คือ

๑) /ka: ^{l-} /	[ก่า]	"คู่"
๒) /na: ^{l-} /	[หน้า]	"นำ"

ทั้ง ๒ คำ เป็นคำลงท้ายที่ปรากฏในลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๓ คือ CV:^{l-} ลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบนี้อธิบายได้ว่า ระดับเสียงต่ำจะแสดงความตั้งใจจริงของผู้พูด ในการยืนยันที่จะกระทำอาการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือยืนยันความคิดของผู้พูดว่าถูกต้อง ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงยาวจะแสดงความเชื่อมั่นของผู้พูด และลักษณะการเปิดเส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์จะแสดงความสุภาพของผู้พูด

๕.๔.๔ ตั้งแต่คำที่ ๑๓-๒๔ คือ

๑) /kɔ: ^{h·} /	[เก๊ะ]	"นะ"
๒) /kɰap: ^{h·} /	[คับ]	"ครับ"
๓) /la: ^{h·} /	[ละ]	"แล้วละ"
๔) /la: ^{h·} /	[ละ]	"นะ"
๕) /na: ^{h·} /	[นะ]	"แหละ"
๖) /nɔ: ^{h·} /	[เน๊ะ]	"นะ"
๗) /nia: ^{h·} /	[เนี้ยะ]	"อย่างนี้ะหรือ"
๘) /tɛ: ^{h·} /	[เต๊ะ]	"เถอะ"
๙) /wa: ^{h·} /	[วะ]	"วะ"
๑๐) /ʔa: ^{h·} /	[อ๊ะ]	"เท่านั้นเอง"
๑๑) /ʔi: ^{h·} /	[อี้]	"เรื่อ"
๑๒) /ʔia: ^{h·} /	[เอี้ยะ]	"อย่างนี้ะหรือ"

ทั้ง ๑๒ คำ เป็นคำลงท้ายที่ปรากฏในลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๔ คือ CV:^{h·} ลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบนี้อธิบายได้ว่า ระดับเสียงสูงจะแสดงความหมายในการบอกความประหลาด หรือความไม่เห็นด้วยของผู้พูด ยกเว้นคำว่า /kɰap:^{h·}/ ซึ่งถึงแม้ว่า

จะมีระดับเสียง เป็น เสียงสูง แต่ก็ได้ไม่ได้แสดงความประหลาดของผู้พูด แต่ใช้ในการแสดง
 ความสุภาพของผู้พูด ส่วนลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงสั้นจะแสดงการเน้น และลักษณะการ
 ปิดเส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์นั้น จะแสดงการสิ้นสุดข้อความ หรือแสดงความไม่สุภาพ
 ด้วยก็ได้

๕.๔.๕ คำที่ ๒๕ และ ๒๖ คือ

๑)	/pun ^{h-} /	[ปัน]	"เน้น"
๒)	/həy ^{h-} /	[เอ้ยะ]	"แะ"

ทั้ง ๒ คำ เป็นคำลงท้ายที่ปรากฏในลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๕ คือ CV^{h-}
 ลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบนี้อธิบายได้ว่า คำลงท้ายที่มีระดับเสียงเป็น เสียงสูง จะแสดง
 ความหมายในการแสดงความประหลาดใจของผู้พูด แต่คำว่า /pun^{h-}/ และคำว่า
 /həy^{h-}/ เป็นคำยกเว้นที่มีความแตกต่างจากคำที่มีระดับเสียงสูงคำอื่น ๆ คือ ไม่ได้ใช้
 ในการแสดงความประหลาดใจของผู้พูด แต่จะใช้ในการบอกข้อมูลให้ผู้ฟังรับรู้ ลักษณะพยางค์
 ที่เป็นเสียงสั้นจะแสดงการเน้น และลักษณะการเปิดเส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์จะช่วยให้
 คำนี้ซึ่งมี เสียงสูงและสั้น มีลักษณะค่อนข้างสุภาพขึ้น

๕.๔.๖ คำที่ ๒๗-๓๐ คือ

๑)	/ka ^{:h-} /	[ก้า]	"กระมัง"
๒)	/lɔ ^{:h-} /	[ล้อ]	"นี่นา"
๓)	/tə ^{:h-} /	[เต้อ]	"เท้อ"
๔)	/wa ^{:h-} /	[ว่า]	"เร้อ"

ทั้ง ๔ คำ เป็นคำลงท้ายที่ปรากฏในโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๖ คือ CV^{:h-}
 ลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบนี้อธิบายได้ว่า ระดับเสียงสูงแสดงความหมายในการบอกความ
 ประหลาดใจของผู้พูด หรือแสดงการคาดคะเน ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงยาว แสดงความ
 เชื่อมมั่นในความคิดของผู้พูดว่าน่าจะเป็นไปได้ และมีการชักชวนให้ผู้ฟังคล้อยตามความเห็น
 ของตน ส่วนลักษณะการ เปิด เส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์จะแสดงความสุภาพของผู้พูด

เมื่อเปรียบเทียบลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบนี้กับลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๔ ซึ่งมีความคล้ายคลึงกันแล้ว จะพบว่าลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๔ ต่างจากลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบนี้ คือ ในโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๔ จะเน้นความรู้สึกของผู้พูดเท่านั้น ไม่มีภาวการณ์ช่วยให้อ่านฟังคล้อยตามความเห็นของผู้พูด

๔.๔.๗ คำที่ ๓๖ คือ

/kam^um-/ [กัม] "ที"

เป็นคำลงท้ายเพียงคำเดียวที่ปรากฏในโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๗ คือ cv^um- ลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบนี้อธิบายได้ว่า ระดับเสียงกลางจะใช้ในการบอกข้อมูลให้ผู้ฟังมีอยู่ให้ผู้ฟังรับรู้ ซึ่งมีลักษณะการขอร้องให้ปฏิบัติตามที่ผู้พูดต้องการด้วย ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงสั้นจะแสดงการเน้น ส่วนลักษณะการเปิดเส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์จะทำให้พยางค์เสียงสั้นนี้ฟังสุภาพขึ้น

๔.๔.๘ คำที่ ๓๒-๓๕ คือ

- ๑) /lo:^u-/ [ลอ] "โง่งง"
 ๒) /lo:^m-/ [ลอม] "ฮู"
 ๓) /lo:^m-/ [ลอม] "นี่นา"
 ๔) /na:^m-/ [นา] "นะ"

ทั้ง ๔ คำ เป็นคำลงท้ายที่ปรากฏในโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๘ คือ cv:^m- ลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบนี้อธิบายได้ว่า ระดับเสียงกลางจะใช้ในการบอกข้อมูลให้ผู้ฟังรับรู้ เช่นเดียวกับการแสดงความหมายในลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๗ แต่จะแตกต่างกันในแง่ที่ว่า ลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๗ นั้น บอกข้อมูลโดยมีการขอร้องให้ผู้ฟังปฏิบัติตามในสิ่งที่ผู้พูดบอก ส่วนลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๘ นั้น บอกเพียงข้อมูลไม่มีการขอร้องให้ทำตาม นอกจากนี้ ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงยาวยังแสดงความเชื่อมั่นในความต้องการของข้อมูล ส่วนลักษณะการเปิดเส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์ จะแสดงความสุภาพในระดับสูงกว่าในลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๗

๕.๔.๘ คำที่ ๓๖ และ ๓๗ คือ

๑)	/ʔi ^๒ ɰf ^๒ /	[ฮี้]	"เรอะ"
๒)	/ʔa ^๒ ɰf ^๒ /	[อะ]	"เท่านั้นเอง"

ทั้ง ๒ คำ เป็นคำลงท้ายที่ปรากฏในโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๘ คือ CV^๒ɰf^๒.

ลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบนี้อธิบายได้ว่า ระดับเสียงต่ำ-ตก แสดงความตั้งใจจริงของผู้พูด ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงสั้น แสดงการเน้น และลักษณะการปิดเส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์ แสดงการสิ้นสุดข้อความ

๕.๔.๑๐ คำที่ ๓๘-๔๑ คือ

๑)	/həy ^๒ ɰf ^๒ -/	[เฮ้ย]	"เฮะ"
๒)	/nəw ^๒ ɰf ^๒ -/	[เน้อว]	"นะ"
๓)	/wəy ^๒ ɰf ^๒ -/	[เว้ย]	"เว้ย"
๔)	/woy ^๒ ɰf ^๒ -/	[ว้อย]	"ว้อย"

ทั้ง ๔ คำ เป็นคำลงท้ายที่ปรากฏในโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๑๐ คือ CV^๒ɰf^๒-

ลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบนี้อธิบายได้ว่า ระดับเสียงต่ำ-ตก แสดงความตั้งใจจริงของผู้พูด ลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงสั้นแสดงการเน้น และลักษณะการเปิดเส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์ แสดงการไม่สิ้นสุดข้อความ

๕.๔.๑๑ คำที่ ๔๒-๔๘ คือ

๑)	/ka ^๒ :ɰf ^๒ -/	[ก้า]	"กระมัง"
๒)	/le ^๒ :ɰf ^๒ -/	[ล่ำ]	"ลึ"
๓)	/lo ^๒ :ɰf ^๒ -/	[ล่อ]	"นี่นา"
๔)	/nə ^๒ :ɰf ^๒ -/	[เน้อ]	"นะ"
๕)	/nɔ ^๒ :ɰf ^๒ -/	[น้อ]	"นะ"
๖)	/nia ^๒ :ɰf ^๒ -/	[เนีย]	"อย่างนี้หรือ"
๗)	/ʔia ^๒ :ɰf ^๒ -/	[เฮีย]	"อย่างนี้หรือ"

ทั้ง ๗ คำ เป็นคำลงท้ายที่ปรากฏในโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๑๑ คือ $CV:lf-$ ลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบนี้อธิบายได้ว่า ระดับเสียงต่ำ-ตก จะแสดงความตั้งใจจริงของผู้พูด เช่นเดียวกับแบบที่ ๑ และแบบที่ ๒ แต่มีความแตกต่างกันในแง่ที่ว่า แบบที่ ๑ และแบบที่ ๒ นั้น เป็นการแสดงความคิดของผู้พูดโดยไม่มีการชักชวนให้ผู้ฟังทำตาม ส่วนลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๑๑ นี้ จะเป็นการแสดงความเชื่อมั่นในความคิดของผู้พูด และมีการชักชวนให้ผู้ฟังทำตาม หรือเห็นคล้อยตามความคิดของตน และมักจะปรากฏในรูปประโยคคำสั่ง ส่วนลักษณะพยางค์ที่เป็นเสียงสั้น จะแสดงการเน้น และลักษณะการเปิดเส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์ แสดงความสุภาพของผู้พูด

๕.๔.๑๒ คำที่ ๔๘ คือ

$/lɔ̃^r/$ [ลอะ] "นั่นะ"

เป็นคำลงท้ายเพียงคำเดียวที่ปรากฏในโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๑๒ คือ CV^r ลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบนี้คล้ายคลึงกับลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๔ คือ ระดับเสียงต่ำ-ขึ้น จะแสดงความประหลาดใจของผู้พูด เช่นเดียวกับเสียงสูง ลักษณะของพยางค์ที่เป็นเสียงสั้น จะเน้นความรู้สึกของผู้พูดว่า ผู้พูดมีความไม่พอใจ และลักษณะการปิดเส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์นั้น แสดงความไม่สุภาพของผู้พูด

๕.๔.๑๓ คำที่ ๕๐

๑) $/caw^{hf-}/$ [เจ้า] "คะ, ค่ะ"

$/caw^{hf-}/$ เป็นคำลงท้ายที่ปรากฏในโครงสร้างพยางค์แบบที่ ๑๓ คือ CV^{hf-} ลักษณะโครงสร้างพยางค์แบบนี้อธิบายได้ว่า ระดับเสียงสูง-ตก จะแสดงความสุภาพของผู้พูด เพราะคำลงท้ายคำนี้สามารถใช้ได้ทุกเมื่อ ที่ต้องการแสดงความสุภาพ แต่จะไม่แสดงท่าทีอื่นใดของผู้พูด ลักษณะของพยางค์ที่เป็นเสียงสั้น จะแสดงการเน้นความรู้สึกของผู้พูด และลักษณะการเปิดเส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์ จะแสดงความสุภาพของผู้พูดด้วย

จะเห็นได้ว่า เมื่อลักษณะทางเสียงทั้ง ๓ ระบบ มาปรากฏร่วมกัน เป็นลักษณะโครงสร้างพยางค์ทั้ง ๑๓ แบบแล้ว ระดับความสูงต่ำของเสียงจะเป็นแกนสำคัญในการแสดงเจตนาหรือท่าทีของผู้พูด ส่วนความสั้นยาวของพยางค์และลักษณะของเส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์นั้น จะเป็นส่วนประกอบที่ช่วยเสริมความหมายของคำลงท้ายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยที่ลักษณะความสั้นยาวของพยางค์ และลักษณะของเส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์นั้น จะมีความสัมพันธ์กัน คือ ถ้าหาก เป็นพยางค์ที่เป็น เสียงยาวก็มักจะมีการลงท้ายพยางค์ด้วยการเปิด เส้นเสียง เช่น $cv :l-$ $cv :h-$ $cv :lf-$ $cv :m-$ หรือถ้าหากเป็นพยางค์ที่เป็น เสียงสั้นก็มักจะมีการลงท้ายพยางค์ด้วยการปิดเส้นเสียง เช่น $cv \cup l.$ $cv \cup h.$ $cv \cup lf.$ และ $cv \cup r.$ ถ้าความสั้นยาวของพยางค์ และลักษณะของเส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์มีความสัมพันธ์กันเช่นนี้แล้ว ความสำคัญในการแสดงความหมาย หรือเจตนาท่าทีของผู้พูด ก็จะอยู่ที่ระดับความสูงต่ำของเสียง แต่ถ้าความสั้นยาวของพยางค์ และลักษณะเส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์ไม่สัมพันธ์กันดังกล่าวข้างต้น คือ ปรากฏเป็น $cv \cup l-$ $cv \cup hf-$ $cv \cup m-$ และ $cv \cup lf-$ ความสำคัญในการแสดงความหมายจะขึ้นอยู่กับความสั้นยาวของพยางค์ และลักษณะของเส้นเสียงในการลงท้ายพยางค์ ประกอบกัน มากกว่าที่จะขึ้นอยู่กับระดับความสูงต่ำของเสียง